

HAFTALIK DEĞERLENDİRME

19-25 Kasım

Önümüzdeki hafta öne çıkması beklenen konular ve ön değerlendirmeler aşağıda sunulmuştur.

- **(İÇ POLİTİKA)** Mart 2019 yerel seçimine ilişkin adaylar ve ittifaklar konuşulmaya devam edecektir. CHP-İYİ Parti arasında ittifaktan ziyade belirli büyükşehirlerde işbirliği konusunun öne çıktığı, tartışmaların ittifak mı işbirliği mi üzerinden yürütüleceği beklenmelidir.
- İlk anketlerde AKP'nin düşük oranlarda görülmesi MHP ile ittifak konusunu bu hafta tartışmaya açabilir.
- 10 Kasım arefesinde Diyanet İşleri Başkanının Cuma vaazında Atatürk'e ilişkin açıklama yaptırtmaması, Atatürk ve Cumhuriyet düşmanı fesli şahsiyeti cübbe ve sarığıyla yani resmi kıyafetiyle ziyarete gitmesiyle eş zamanlı Atatürk'e yönelik artan hakaret söylemleri ve Atatürk heykellerine artan saldırılar siyasetin gündemi olmaya devam edecektir. İktidarın bu konuyu daha kritik ve krize dönüşmüş konuların gündemden düşmesi için kullandığı da tartışılacak konulardandır.
- Sayıştay'ın denetleme raporlarının peyderpey medyaya yansması iktidarın yolsuzluklarının konuşulması bağlamında muhalefetin gündeinde yer alabilecektir.
- Suudi gazeteci Kaşıkçı cinayeti bağlamında ses kayıtlarının medyaya yansması iç siyasetteki konulardan biri olacaktır.
- **(SUUDİ GAZETECİ)** Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın İstanbul'daki Suudi Arabistan Başkonsolosluğunda öldürülmesi olayı önümüzdeki hafta iç ve dış politika konularının içinde önceki haftalardan daha fazla yer alması beklenmelidir. Nedeni ise ABD'nin elindeki bilgiler göre Kaşıkçı cinayetinin arkasında kimlerin olduğu da dair bilgileri açıklayacak olmasıdır.
- Anadolu Ajansının Trump-Erdoğan telefon görüşmesinden hemen sonra yaptığı haberde veliaht prensin danışmanı Khatani'nin emri veren kişi olarak sunulması Trump-Erdoğan mutabakatı olarak görülecektir.

- **(DOĞU AKDENİZ - EGE, MEB v 12 MİL)** Doğu Akdeniz'de (Antalya ve Mersin açıkları) ile Türkiye'nin araştırma ve sondaj faaliyetleri Barbaros ve Fatih gemileriyle 2019 Mart ayına kadar devam edecektir.
- Rum tarafı da 15 Kasım'dan itibaren Kıbrıs'ın güneybatısındaki sahalarda Amerikan Exxon Mobil şirketine havale ettiği sondaj faaliyetlerine başlamıştır.
- 15 Kasım 1983 KKTC'nin ilan tarihidir. Rumların sondaj faaliyetleri için 15 Kasım'ı seçmeleri de manidardır ve krizin tırmandırılması bağlamında seçilmiş bir tarih olarak öne çıkmaktadır.
- Rumların sondajının başladığı gün ABD Enerji Bakanı yardımcısının GKRY'de olması da ayrıca Türkiye'ye net mesajdır.
- Doğu Akdeniz'de Rum Yunan ikilisinin Türkiye'ye karşı oluşturup genişletmeye başladıkları ittifak Türkiye'nin batıdan kuşatılmasını hızlandırmaktadır.
- ABD ve AB'nin Rum-Yunan tarafına artan desteği ve bölge ülkelerinin Türkiye karşıtı artan tutumları izlenmeye devam edilmelidir.
- Yunan başbakan Çipras'ın karasularını 12 mile çıkarma konusunun Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle değil Meclis kararıyla karara bağlanması talimatının gereğinin ne zaman gerçekleşeceği belli değildir. Yunan tarafının Türkiye'nin sahada yapacağı hamlelere bağlı olarak kriz yönetimi çerçevesinde konuyu Meclise getirebilecektir. Yakından izlenmelidir.
- **(İDLİB)** Suriye'de İdlib mutabakatı çerçevesinde oluşturulan tampon bölgede ve civarında HTŞ-Nr.usra gruplarının taciz atışlarına Suriye ordusunun karşılık verdiği görülüyor.Bu karşılıklı ateşlerde her iki tarafın da zayıfları var.
- Suriye ordusunun operasyon için gün saydığı haberleri geliyor. Silahlı grupların saldırılarının devam etmesi halinde Suriye ordusu İdlib'e operasyon yapması sürpriz olmayacaktır. İran'ın da böyle bir operasyonu destekleyebileceği, Rusya'nın da bu baskıya daha fazla direnemeyeceği bildiriliyor.
- Bu durum İdlib'teki kırılgan ve her sıcak çatışmaların başlayabileceğine işaret etmekte ve bu konunun haftada da izlenmesi gerektirmektedir.
- **(YPG-PKK AYIRIMI ve FIRAT'ın DOĞUSU)** Konunun iç politikaya yönelik kullanıldığı değerlendirilmektedir.
- Türk medyasına yansımayan Suriye-Irak-Lübnan mediasındaki haberlere göre Fırat'ın doğusundaki durum ABD'nin planlarına göre ilerlemektedir. ABD Türkiye'ye Fırat'ın doğusundan tehdit gelmeyecek garantisi altında Türkiye-Suriye sınırında havada Koalisyon kuvvetlerince yerde ise SDG'ye bağlı Arap unsurların ABD zırhlılarınca ortak devriye yapması, YPG'lilerin de sınır hattında görüntü vermemesi stratejisini hayata geçireceği yazılmaktadır. YPG'nin bu tür bir garanti almış olacak ki TSK'nın topçu atışları nedeniyle Deyrezzor'da IŞİD'e karşı durdurduğu operasyonlarını yeniden başlatmıştır.

- Bu haberlerin Türk kamuoyuna yansımalarıyla Türkiye'nin bekasıyla ilgili bu hassas konunun Türkiye'nin çıkarları aleyhinde ABD planlarına göre sahnelendiği gündemde konuşulmaya başlanacaktır.
- **(IRAK)** Irak'ta hükümeti kurma görevini verdiği Adil Abdül MEHDİ'nin belirlediği 21 bakandan 14'ü Irak meclisinden onay aldı.
- Türkmenlerin herhangi bir Bakanlık alamadığı Irak'taki hükümet kırma çalışmaları izlenmeye devam edilmelidir. Ayrıca yeni hükümetin ülkedeki yabancı askerlerin çekilmesi gerektiğine yönelik baskıları nasıl karşılayacağı da izlenmesi gereken diğer bit konudur.
- **(IRAK KUZEYİ)** Irak kuzeyinde Ekim başında yapılan parlamento seçimlerinde KDP yine birinci parti çıktı ancak hükümet kurulması için koalisyon yapılması gerekiyor. KDP'li bir hükümet kurulup kurulamayacağı, kurulamaması halinde bölgede beklenmeyen gelişmelerin yaşanabileceği izlenmesi gereken konudur.
- Bir ay süre geçmesine rağmen henüz hükümet kurulamaması bölgede huzursuzluğu artırmaktadır.
- **(İRAN'A YÖNELİK AMBARGO)** ABD'nin İran'a yönelik ambargolarının ikinci ve esas bölümü 4 Kasım'da yürürlüğe girmiştir. Türkiye dahil 8 ülke belli yönergeler dahilinde yaptırımlardan muaf tutulmuştur.
- Petrol alımlarında şimdilik 6 aylık muafiyet netleşmişken doğal gaz konusu bu rapor yazıldığında henüz netleşmemiştir.
- Bu muafiyetler karşılığında ABD'nin Türkiye'den neler talep ettiği tartışılacak konular arasındadır. Özellikle Türkiye'nin İran'dan almayı azalttığı petrolün bir bölümünün Irak ve özellikle Irak kuzeyinden alacak olması tartışılması gereken bir konu olacaktır. Çünkü bu durum Türkiye ile Barzani yönetimi arasındaki ilişkileri yeniden canlandırıp Barzani'nin ekonomik güç kazanması ve bağımsızlık hayallerinin yeniden canlanmasına yol açabilecektir.
- **(HALKBANK-SARRAF DAVASI)** ABD'de görülen davada karar verilmiş, dava temyiz sürecindeyken "yargılananın sona erdiği geçen nisandan bu yana, mahkeme dosyasına tam 11 tane mühürlü/gizli belge konulmuş. Belli ki Atilla yargılaması bitmesine rağmen, "itirafçı" Zarrab konuşmaya devam ediyor. ABD'de yargılanacak kişi eğer ülkede değilse, hakkındaki iddianameler de kamuoyuna açıklanmıyor. Nitekim, Reza Zarrab hakkındaki iddianame de yakalanana kadar "gizli/mühürlü" tutulmuştu. Acaba bu yeni "mühürlü/gizli" belgeler, yeni iddianameler olmasın?" tartışmaları gündeme girecek gibi gözüküyor.
- Trump-Erdoğan görüşmesinde bu konunun gündeme geldiğini bizzat CB Erdoğan açıklamıştı. İlişkilerde nasıl bir etki yapacağı takip edilmesi gereken konulardan biridir.

- **(PUTİN'in TÜRKİYE'ye GELİŞİ)** Rusya Devlet Başkanı Putin Türk Akımı doğal gaz boru hattı projesinin denizden geçen kısmının tamamlanması nedeniyle yapılacak tören için Putin'in 19 Kasım'da İstanbul'da olacak.
- Törenin simgesel bir yönü olduğunu, Putin'in projeye verdiği önemi göstermesi açısından kritik olduğunu biliyoruz. Ancak Putin'in asıl gündeminin Suriye ve özellikle İdlib'te yeniden açmaza yönelik güvenlik durumu olacağını söyleyebiliriz. Görüşme sonrası bu kapsamda bazı yeni kararların işareti gelebilir.